

ENFLASYON MUHASEBESİ

Dr. Mehmet YÜCE

Uludağ Üniv. İ.İ.B.F.

Maliye Bölümü Araştırma Görevlisi

GİRİŞ

Enflasyon, toplam talebin toplam arzı aşması nedeniyle fiyatlar genel düzeyinde meydana gelen sürekli artış veya paranın satın alma gücünün hızla düşmesi olayı olarak tanımlanabilir. Ekonomik düzenin işleyişinde bir aksama, bir istikrarsızlık olan enflasyon olgusu, sağlıklı ekonomik kararların alınmasını önleyen, ekonomik dengeyi bozan, ahenksizlik yaratan ve dolaşısıyla mevcut üretim cihazının işletmesini, üretim kapasitesinin artırılmasını önleyen bir hastalıktır. Hızlı enflasyon, bütün ekonomik hesapları bozduğu gibi fiyatların değişmeyeceği ilkesine dayanan klasik muhasebe işlemlerini de anlamsız bir hale getirmektedir.

Fiyatların değiştiği ekonomik bir ortamda paranın nominal değeri aynı kalmakla beraber mal ve hizmet satın alma yeteneği diğer bir ifade ile paranın satın alma gücü azalmaktadır. Ölçü birimi olarak farklı satın alma güçlerine sahip eşdeğer olmayan para birimlerinin kullanılması muhasebe bilgilerinin homojenliğini bozmakta, işletme ilgililerini yanıltan bilgilerin üretilmesine ve sunulmasına neden olmaktadır. Bu bilgilere dayanılarak alınan kararlar ve katlanılacak maliyetler sonucunda ise işletmelerin devamlılığı tehlikeye girmektedir.

Bu nedenle, günümüzde, gelişmekte olan ülkeler, bir taraftan enflasyon hastalığından nasıl kurtulabileceklerini, diğer taraftan da enflasyonla birlikte nasıl yaşabileceklerini gayreti içindeler. Bu gerçeklerden hareketle, ülkemizde enflasyonla birlikte yaşamak zorunda olan işletmelerin de-enflasyonun finansal tabloları üzerindeki olumsuz etkilerini giderecek- enflasyon muhasebesi uygulamasına geçmek zorunluluğu ortadadır.

Bu çalışmada, enflasyon muhasebesi konusu ele alınıp, öncelikle, enflasyon muhasebesinin tanımı ve yöntemleri belirtilecektir. Akabinde konunun daha iyi anlaşılması için örnek bir olay ile uygulamaya geçilecektir.

ENFLASYON MUHASEBESİNİN MAHİYETİ

A) Tanım

Genellikle, tarihi maliyetlerle ifade edilmiş işletme değerlerine fiyat değişmelerinin etkisini gösteren muhasebe sistemleri olarak tanımlanan (Kızıl, 1997; 23) *enflasyon muhasebesi*, geçmiş maliyetlerle değerlendirilmiş işletme varlık ve borçları üzerinde fiyat değişmelerinin etkisini gösteren (Hacıüstemoğlu, 1993; 91) ve gerekli önlemleri alarak işletme değerlerinin gerçeği göstermesine imkan veren muhasebe sistemleridir (Akdoğan, 1980; 34).

Kuşkusuz enflasyon muhasebesi kavramı, maliyet muhasebesi, banka, vergi muhasebesi ve saire uzmanlık muhasebelerinde olduğu gibi özel ihtisas gerektiren işletme türleri ile muhasebe konuları için uygulanacak yöntemleri değil, genel muhasebenin dayandığı temel ilkelerden biri olan parayla ölçülme kavramının enflasyon nedeniyle işlevinin nedeniyle işlevinin yetirmesi sonucu bu işlevin yeniden tesisine yönelik bir çözümlemeyi ifade eder. Dolayısıyla, *enflasyon muhasebesi, bir uzmanlık muhasebesi değil, genel muhasebenin bazı durumlarda ortaya çıkan yetersizliklerinin giderilmesine yönelik tedbirleridir.* (Arslan, 1997; 9). Ayrıca, enflasyon muhasebesi ne enflasyonu önleme aracı ne de enflasyonun işletmeler üzerindeki olumsuz etkilerini giderme aracıdır. Enflasyon muhasebesi, sadece, enflasyonun işletmeler üzerindeki etkilerini giderecek şekilde bilgilerin ortaya çıkmasına ve dolayısıyla işletme yönetiminin bu konuda bilgilendirilmesine ve doğru kararlar almasına yardımcı olan bir araçtır.

B) Enflasyon Muhasebesi Yöntemleri

Geleneksel muhasebenin enflasyonist dönemlerde yetersiz kalması üzerine, çeşitli enflasyon muhasebesi yöntemleri önerilmiştir. Bunlar, nispi ve genel fiyat hareketlerinin ayrı ayrı ya da birlikte dikkate alınmasına göre üç ana gruba ayrılmaktadır. (Uman, 1980; 130).

i) Genel Fiyatlar Düzeyi Muhasebesi

Enflasyonun varlığını kabul eden bu yöntemde, paranın satın alma gücünün değiştiği gerçeğinden hareketle, genel fiyat endeksi (TEFE, TÜFE veya Milli Gelir Fiyat Deflatörü) yardımıyla, farklı para birimiyle ifade edilen ve finansal tablolarında yer alan değerler aynı para birimiyle ifade edilme-

ye çalışır (Uman, 1980; 130). Başka bir değişle, finansal raporların bugünkü para değerine göre ayarlanması ve hesapların bugünkü para birimine göre belirtilmesini esas alan bir yöntemdir. (Akdoğan, 1980; 89). Böylece, genel fiyat düzeyi muhasebesi, finansal tabloların homojenliği sağlanması, sermayenin satın alma gücü cinsinden korunması ve enflasyon dolayısıyla elde edilen enflasyon kazancının finansal tablolarda yer alması mümkün kıldığı (Uman, 1983; 19) gibi, geçmiş dönemlerdeki finansal tabloları sabit para birimiyle ifade edilmek suretiyle muhasebe bilgilerinin zaman süreci içinde karşılaştırılabilmesi imkanını vermektedir (Pierson, 1966; 729-730).

Genel fiyat düzeyi muhasebesinde, tarihi maliyetle değerleme ilkesinde hareketle işletmenin enflasyona karşı satın alma gücünün korunması prensibini benimsediğinden, işletmeler, geleneksel tarihi maliyet sistemlerini muhafaza etmekte ve hesaplarını tarihi maliyet temeline göre hazırlamaktadırlar (Morell-Ashton, 1975; 68). Tarihi maliyetlerden cari değerlere bazı endeksler yardımıyla geçiş sağlanmaktadır (Kızıl, 1977; 25). Bu yöntem, paranın genel satın alma gücündeki değişmelerin etkilerini ölçmeye yönelik olduğu için, işletmenin faaliyette bulunduğu belirli bir sektörü dikkate almaksızın genel fiyat endeksinin tarihi maliyet tablolarını düzeltmek için kullanılmaktadır (Stickler-Hutching, 1975; 3).

Genel fiyat düzeyi muhasebesinde;

- ⇒ Uygulamaya dönem başı ve sonu bilançoları ile gelir tablosunun ele alınmasıyla başlanır.
- ⇒ Bilanço kalemleri parasal ve parasal olmayan kalemler olarak ayrılır,
- ⇒ Parasal değerler olduğu gibi bırakılıp parasal olmayan değerlerin değişimleri saptanır.
- ⇒ Dönem başı bilançosu düzeltme katsayısı ile değerlenir,
- ⇒ Dönem sonundaki parasal kazanç ve kayıp bulunur,
- ⇒ Gelir tablosunu geçilir ve bu tablo düzeltme katsayısı ile değerlenir,
- ⇒ Parasal kazanç ve kayıp ile değerlenmiş dönem kârı, dönem sonu öz sermayenin değerlemesinde kullanılır,
- ⇒ Satılan malın maliyeti ve amortisman giderleri gibi varlıkların ortalama cari maliyetleri esas alınarak hesaplanır.

ii) Cari Değer (İkame Maliyeti) Muhasebesi

Enflasyonda sadece mutlak fiyat seviyesi değil, aynı zamanda nispi fiyatları da değişmektedir (Şahin, 1997; 463). Her ne kadar enflasyon bir ortalama olarak ifade edilmekte ise de, her çeşit mal ve hizmetlerin değeri ortalama eşit olarak değişmemekte (Hatiboğlu, 1974; 9), başka bir deyişle enflasyonda genel fiyatlar seviyesi yükselmekle beraber, bu yükseliş tüm mal ve hizmetler için aynı anda ve aynı oranda olmamaktadır. Bir zaman dilimi içinde bazı malların fiyatları daha fazla, bazı malların fiyatları daha az yükselirken, bazı malların fiyatlarındaki yükselme ise gecikerek ortaya çıkmaktadır. (Şahin, 1997; 473). İşte, işletmeler üzerinde nispi fiyat hareketlerinin etkisi bazı hallerde fiyatlar genel düzeyindeki değişimlerden daha fazla olması ve fiyatlar genel düzeyi muhasebesinin bu tip fiyat hareketlerini tam olarak dikkate almaması nedeniyle, bazı yazarlar değerlendirme esası olarak, "yerine koyma maliyeti ya da cari değer (Courrent Value)" esas alması gerektiğini ileri sürmektedirler. (Uman, 1983; 20; Akdoğan, 1980; 131).

Özel fiyat değişimlerini finansal tablolara yansıtan muhasebe (Z. Doğan, 1995; 104) olarak tanımlanan cari değer muhasebesi yönteminde, finansal tablolarda yer alan varlıklar ve kaynakları yerine koymak için gerekli olan cari maliyet ile gösterildiğinden dolayı genel fiyat düzeyi muhasebesinden farklıdır. Belirli bir varlığın cari yerine koyma maliyeti genel fiyat düzeyinden farklı olarak artabilmekte veya azalabilmektedir. Bu nedenle ikâme maliyeti muhasebesi, genel fiyat seviyesindeki değişimlerin aksine belirli bir fiyattaki değişimlerin etkisini göstermektedir. (Meigas-Meigs, 1990; 817).

Cari değer muhasebesinde üretim gücünün korunması, varlıkların değerlendirilmesi esas alınmakta ve ikâme maliyetinin saptanması önemli rol oynamaktadır. (Hacırüstemoğlu, 1993; 53-54). Cari değer esasına dayalı değerlendirilmede, stoklar ve maddi sabit varlıkların gelecekte sunabilecekleri hizmet ya da hizmet edebilme kapasitesini karşılayabilecek bir başka varlık alındığında katlanılacak cari maliyet esas alınmaktadır. Burada söz konusu cari maliyet, varlığın yerine yenisinin alındığı dönemdeki ikâme maliyeti olmayıp, içinde bulunulan dönemin cari piyasa fiyatıdır (Akdoğan-Tenker, 1997; 681). Dolayısıyla, kâr kavramı da, işletmenin varlıklarını ikâme edecek seviyenin ötesinde gelir sağladığı takdirde geçerli olmaktadır. (Uman, 1979; 35; Arslan, 1997; 17).

Cari değer muhasebesinde, cari girdi fiyatları ile cari çıktı fiyatlarını göz önüne alınarak gelir ve giderlerin daha gerçekçi bir biçimde eşleştirilmesini sağlamaktadır. Gelirler, cari fiyatlarla yapılan satışlardan doğmakta, bu gelirlere karşılık gelen giderler de kullanılan mal ve hizmetlerin cari fiyatları ile ölçülmektedir. Cari maliyetlerin cari gelirlerle eşleştirilmesi sürekli tekrarlanıcı mahiyetteki işletme faaliyetleri için gelişmiş bir ölçü temin etmektedir. Varlıkların elde tutmanın kazancı veya zararı, faaliyetlerden doğan kâr veya zarardan ayrı olarak değerlendirilmektedir. Elde varlık bulunduranın kazancı veya zararı, bu varlıkların fiyatlarının değişmiş olduğu belirli dönemler için ayrı ayrı olarak belirlenebilmektedir (Yüksel, 1982; 15). Böylece, bu esasa göre hazırlanan finansal tablolar, işletme yöneticilerine fiyat saptama, sermaye yatırımları, büyüme ve saire konularda daha doğru kararlar almalarına yardımcı olmaktadır. (Granof, 1983; 451).

Cari maliyet muhasebesinin en önemli sakıncası cari değer ölçülmesindeki güçlülüdür. Cari değer belirlenmesinde, resmi kuruluşlarca ilan edilen özel fiyat endeksleri, işletmenin kendi geçmiş deneyimlerinden yararlanarak geliştirdiği endeksler, satıcılarda elde edilen satış kataloglarındaki bilgiler, değerlendirme uzmanlarının yaptıkları takdirler v.b. gibi ölçü birimleri kullanılmaktadır. (Akdoğan, 1980; s. 136). Oysa, bu şekilde tespit edilen ölçekler sübjektif bir nitelik taşımaktadır. Gerçekten, cari yerine koyma maliyetinin hesabı başlı başına bir problemidir. Bu da cari değer muhasebesinin etkisini kırmaktadır. (Kızıl, 1977; s.25). Ayrıca, bu yöntemde işletmeler tarafından cari maliyet tekdüzen olarak belirlenmediğinden, finansal tabloların mukayese edilebilirliği olanağı ortadan kalkmaktadır. (Thomson, 1987; 529 - 532).

iii) Genel Fiyat-İkame Maliyeti (Karma) Muhasebesi.

Adından da anlaşıldığı gibi genel fiyat- ikâme maliyeti muhasebesi yöntemi, genel fiyat düzeyi muhasebesi ile ikâme maliyeti muhasebesinin uzlaştırılarak, böylece, genel ve nispi fiyat hareketlerinin tüm etkilerinin muhasebeye yansıtılması düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Bu yöntemin "*en iyi enflasyon muhasebesi yöntemi*" olduğunu savunan yazarlar olduğu gibi (Bkz. Sterlig, 1975; 42-51) aksi görüşte olanlar da (Bkz. Sandilans, 1975; 120) vardır. Bunlara göre de, işletmenin sonuçlarını doğru olarak bulunabilmesi için genel fiyat ve ikame maliyeti muhasebelerinin uzlaştırılması gerekir.

Genel fiyat-ikame maliyeti muhasebesi yönteminde, özel fiyat seviyesindeki değişmelere göre saptanmış söz konusu ikame maliyeti muhasebesi kârını fiyatlar genel seviyesindeki değişmelere göre yeniden düzeltmektedir. (Yüksel, 1997. 132). Böylece, yapılan bu işlem sonucunda fiktif kâr bertaraf edilerek gerçek ikâme maliyeti muhasebesi karına erişilmektedir.

Karma yöntem, genel ve özel fiyat seviyesindeki değişmelerin etkilerini dikkate alarak karın saptanmasını ve böylece enflasyonun tüm etkilerini finansal tablolara yansıtılması hedeflediğinden, diğer iki modele karşı teorik üstünlüğüne sahiptir. Ancak, uygulamadaki zorluk ve teorik esaslarındaki bazı eksikliklerden dolayı, şimdiye kadar uygulama alanına geçmiş değildir. (Yüksel, 1985; 122).

Nihai olarak, enflasyonist dönemlerde paranın değeri sürekli değiştiği için fiyatlar genel seviyesi muhasebesi yetersiz ölçümlemeye neden olup, ölçme sorunu yaratmaktadır. İkame maliyeti muhasebesi ise, sadece, nispi fiyat değişiklikleri ele aldığında genel fiyat seviyesinde meydana gelen değişiklikleri yansıtmamaktadır. Bu nedenle günümüzde görüş birliğine varılan bir metoda ulaşılamamıştır. Ayrıca, enflasyon muhasebesi modelinin seçiminde enflasyonun tipi ve hızı, ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı rol oynamaktadır. (Hacırüstemoğlu, 1993; 54).

Şimdi enflasyon muhasebesi uygulamasını (üç yöntemi içine alan) kapsamlı bir örnekle ele alalım;

ÖRNEK; 350 Milyon lira ile işe başlayan (X) AŞ 1 Ocak 199X tarihinde tanesi 2 Milyon liradan 175 adet "L" malı peşin fiyata satın almıştır. Söz konusu malların 85 tanesini birim fiyatı 4.800.000 TL'den olmak üzere 30 Haziran 199X tarihinde satmıştır. Haziran 199X tarihinde "L" malının ikame maliyeti 3.200.000 TL, Aralık ayının sonunda ise 3.600.000 TL'ya yükselmiştir. İşletme yıl sonuna kadar başka bir işlem yapmamıştır. Diğer taraftan, 1 Ocak 199X DİE tüketici fiyat endeksi 175, Haziran 199X'de 245 ve Aralık 199X da 306'ya çıktığını varsayalım. Bu durumda (X) AŞ'nin gelir tablosu ve bilançosu şöyle olacaktır:

Bilindiği gibi genel fiyat düzeyi muhasebesine göre düzeltme işlemi dönem başı bilançodan başlanmaktadır. Dönem başı bilançonun düzeltilmesi üç alt bölüme ayrılmaktadır. Parasal varlıklar, parasal olmayan varlıklar ve öz sermaye kalemleri. Bunlar için önerilen formül ise şöyledir;

$$\text{Düzeltilme Katsayısı (Düzeltilme Faktörü)} = \frac{\text{Cari dönemin fiyat endeksi}}{\text{İlgili yılın fiyat endeksi}}$$

$$\text{Parasal kalemler X} \frac{\text{Dönem sonu endeksi}}{\text{Dönem başı endeksi}}$$

$$\text{Parasal olmayan kalemler X} \frac{\text{Dönem sonu endeksi}}{\text{Varlığın işletmeye girdiği tarihteki endeksi}}$$

(X) AŞ'İN 199X YILI GELİR TABLOSU (000 ilaveli)

Yöntemler	Tarihi Maliyet Muh.	Cari Değer Muh.	Fiyatlar Gen.Düz.Muh.	Karma Muh.
Hasılat	408.000	408.000	509.584(1)	509.584(1)
Satışların Maliyeti	170.000	272.000(2)	297.257(3)	339.722(4)
Faaliyet Kârı	238.000	136.000	212.327	169.862
Gerçekleşen elde bulundurma kazancı	-----	102.000(5)	-----	34.000(6)
Nakdi değer elde bulundurma kaybı	-----	-----	(101.584)(7)	(101.862)(7)
Gerçekleşen gelir	238.000	238.000	110.743	102.000
Gerçekleşmeyen elde bulundurma kazancı	-----	154.000(8)	-----	26.743(9)
Net Gelir	238.000	392.000	110.743	128.743

- (1) 408.000 x 306/245=509.584 (6) 272.000-(170.000x245/175)=34.000
(2) 3.200 x 85=272.000 (7) (408.000x306/245)-408.000=101.584
(3) 170.000 x 306/175=297.257 (8)324.000-(3.600x90)-170.000=157.000
(4) 272.000 x 306/245=339.722 (9) 324.000-(107.000x306/175)=26.743
(5) 272.000 -170.000=102.000

(X) AŞ'İNİN 31 ARALIK 199X TARİHLİ BİLANÇOSU (000 ilaveli)

Yöntemler	Tarihi Maliyet	Cari Değer Muh.	Fiyatlar Gen.Düz.Muh.	Karma Yöntem
AKTİF				
Kasa	408.000	408.000	408.000	408.000
Stoklar	180.000	324.000	314.000(10)	324.000
Aktif Toplamı	588.000	732.000	722.743	732.000
PASİF				
Sermaye	350.000	350.000	612.000(11)	612.000(11)
Dağıtılmamış Kar	238.000	228.000	110.743	93.257
Gerçekleşmeyen Bulundurma Kazancı	-----	154.000	-----	26.743
Pasif Toplamı	588.000	732.000	722.743	732.000

(10)180.000 x 306/175=314.743

(11) 350.000x306/175=612.000.

SONUÇ

Enflasyonist ortamda, paranın nominal değeri aynı kalmakla birlikte satın alma gücü azaldığından, para değerinin değişmediği varsayımına dayanan klasik muhasebe anlayışına göre düzenlenen finansal tabloları yorumlayarak bir sonuca varmak mümkün değildir. Ölçü birimi olarak farklı satın alma güçlerine sahip, eşdeğer olmayan para birimlerinin kullanılması muhasebe bilgilerinin homojenliğini bozmakta, işletme ilgililerini yanıltan bilgilerin üretilmesine ve sunulmasına neden olmaktadır. Bu bilgilere dayanılarak alınacak kararlar ve saptanacak maliyetler ise işletmelerin devamlılığını tehlikeye sokmaktadır. Ayrıca, paranın satın alma gücü dikkate alınmadan, "dönem başındaki bir lira eşittir dönem sonundaki bir lira" anlayışıyla hareket eden işletmeler, fiktif kâr üzerinden ortaklara temettü, devlete vergi ve işçilere prim ödemek zorunda kalacaklardır. Bu da; işletmelerin farkına varmadan öz sermayelerini vergi, temettü, prim vs olarak ödemelerine yol açacaktır. Böylece, işletmeler, fakirleşerek zamanla fonksiyonlarını yerine getiremez hale geleceklerdir.

Enflasyondan doğan bu olumsuzlukları görebilmek için, öncelikle, finansal tabloların hazırlanmasına dayanak teşkil eden muhasebe kayıtlarının

para değerindeki meydana gelen değişmeyi dikkate alınarak düzeltilmesi gerekmektedir. Bu da, finansal tablolarda klasik muhasebe anlayışına göre yer alan bütün kalemlerin, paranın satın alma gücündeki belirli bir dönemde meydana gelen değişmeyi nazara alarak düzeltilmesini ngren enflasyon muhasebesi uygulaması ile mümkündür.

Enflasyon muhasebesi, sadece, işletmelerin fiktif krları üzerinde vergi ödemesinin önüne geçmeye çalışan bir yöntem olmayıp, aynı zamanda enflasyonun işletmeler üzerindeki olumsuz etkilerini giderecek Şekilde bilgilerin ortaya çıkarılmasını sağlayarak, işletme yönetimini bilgilendirmek ve doğru karar almasına yardımcı olmak amacını gütmektedir. Enflasyonun senelerden beridir hep yüksek düzeyde seyrettiği Türkiye'de Türk Vergi Sisteminde yapılacak değişikliklerle, enflasyonun işletme bünyelerinde meydana getirdiği olumsuz sonuçları bertaraf etmek amacını güden enflasyon muhasebesi uygulanmasına bir an önce geçmenin gerekliliği ortadadır. Devletin, vergi alacağını enflasyonun etkisinden kurtarmak için bir takım düzenlemelere (Geçici Vergi, tevkifat, vb gibi) gittiği gerçeğinden hareketle, mükelleflerin de enflasyonun etkisini dikkate alarak gerçek krları üzerinden vergi vermek hakkı doğmaktadır.

KAYNAKÇA

AKDOğAN, Nalan, **Enflasyon Muhasebesi**, Ankara: M.B.M.Y. Okulu Yayınları No: 1, 1980.

AKDOğAN, Nalan, **TENKER**, Nejat, (1997), **Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri**, 5.b., İstanbul: Lebbib Yalkın Yayınları.

ALKİN, Erdoğan, (Mayıs, 1983-II), "Yeniden Değerlemenin Türkiye Ekonomisine Getirebilecekleri" **Muhasebe Enstitüsü Dergisi**, Yeniden Değerleme zel Sayısı, Sayı:32, ss. 37-39.

ALTUğ, Osman, (Ağustos, 1994), "Enflasyon, Enflasyon Muhasebesi ve Yeniden Değerleme Olayına Güncel Yaklaşım", **İSO Dergisi**, Sayı: 341, ss.38-39.

ANDERSON, W.T.; MOYER, C.A.; Wyatt, A.R., (1965), Accounting: Basic Financial Cost and Control Concept, New York: John Villey and Sons Inc.

ARSLAN, Erdoğan, (Mart, 1993), "Muhasebenin Temel Kavramları", Yaklaşım Dergisi, Sayı : 3, ss.38-48.

ARSLAN, Erdoğan, (Nisan, 1997), "Enflasyon Muhasebesinin Neresindeyiz ?", Yaklaşım Dergisi, Sayı:52, ss. 33-43.

ARSLAN, Erdoğan, (Mayıs, 1997), "Enflasyon Muhasebesinin Neresindeyiz II ?", Yaklaşım Dergisi, Sayı:53, ss. 39-19.

DOĞAN, Zeki, (Mayıs, 1995), "Enflasyonun Muhasebe Üzerindeki Etkisi ve Bu Etkiyi Yok Edecek Bir Muhasebe Modelli: İkame Maliyeti (Cari Değer) Muhasebesi", Vergi Dünyası Dergisi, Sayı165, ss.100-111.

ERDOĞAN, Muammer, (Mayıs, 1983), "Türkiye'de Enflasyon Muhasebesiyle İlgili Çalışmalar", Atatürk Üniv. İ.İ.B.F. İşletme Dergisi, Cilt:6, Sayı:1-2, ss. 101-133.

ERİMEZ, Rüştü, (15 Aralık, 1981), "Bilançoların Yeniden Değerlemesi-I", İSO Dergisi, Yıl:16, Sayı:190, ss. 13-21.

GRANOF, John, (1983), Accounting For Managers And Investors, New Jersey: Prentice-Hall Inc.

HACİRÜSTEMOĞLU, Rüstem, (Temmuz, 1993), "Enflasyon Muhasebesi", Vergi Dünyası Dergisi, Sayı:143, ss. 51-55.

HATİBOĞLU, Zeyyat, (1974), "Enflasyon ve İşletmelerde Kullanılan Değer Ölçüleri", Enflasyon Ortamında Muhasebe, Finansman ve Vergi Problemleri Semineri, İ.Ü.İ.F. Muh.Ens. Yayını No: 6.

KIZIL, Ahmet, (1980), "Enflasyon Muhasebesi", İstanbul: Ar-gön Örgütlenme ve Yayını LTD. Şti.

KIZIL, Ahmet, (Şubat, 1977-I), "Enflasyon Muhasebesi", Muhasebe Enstitüsü Dergisi, Yıl:3, Sayı:7, ss. 23-29.

MEIGS, R.F.; MEIGS, W.B, (1990), Accountins the Basis for Business Decisions, New York: Mc. Graw-Hill Publications Co.

MORELL, J., RAYMOND, A., (1975), Inflation and Business management, London: Economic for Caters Publications Ltd.

ÖNCEL, Mualla, (1995), "Enflasyon ve Vergileme", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (Ayrı bası), Cilt:44, Sayı:1-4, s. 489-517.

ÖRTEN, Remzi, (1974), Genel Yeniden Değerlemenin Önemi ve Muhasebeleştirilme Tekniği, Ankara: A.İ.T.İ.A. Yayınları: 73.

PATON, William. A.; DIKSON Robert. L.,(1964), Essentials of Accounting-Muhasebenin Temelleri- (Çev: Mustafa A. Aysan), İstanbul.

PIERSON, Graham, (Oct., 1966), "Three Kinds of Adjustments For Price Changes", Accounting Review.

SANDILANS, F., (1975), Inflation Accounting., Report of the Inflation Accounting Committee, London.

STERLING, R.R., (1975), "Relevant Financial Reporting in age of price Changes", Journal of Accountancy, February, ss. 42-52

STICKLER, A.; HUTCHING, C., (1975) General Price Level Accounting Described and III strated, Canada: The Canadion Istute of Chared Accountants, Price Waterhouses Co.

ŞAHİN, Hüseyin, (1997), İktisada Giriş, 5.b., Bursa: Ezgi Kitabevi.

THOMSON, Grahame, (1987), "Inflation Accounting in a Theory of Calculation", Accounting Organisation And Society, Vol:12, Iss. 5, s. 529-532.

UMAN, Nuri, (1979), Enflasyon Muhasebesi(Fiyatlar Genel Düzeyi Muhasebesi), İstanbul: B.Ü. Yayınları.

UMAN, Nuri, (1968), Fiyat Hareketlerinin İşletmeler Üzerindeki Etkisi ve Yeniden Değerleme, Ankara, A.Ü.S.B.F. Yayınları No: 256.

UMAN, Nuri, (1983), Yeniden Değerleme (Teori-Uygulama), İstanbul: Çağlayan Kitabevi.

UMAN, Nuri, (1990), "Enflasyon Muhasebesi (Enflasyonda İşletme Kârlılığı ve Ölçülmesi)", Enflasyon Muhasebesi Sempozyumu, 1989, İstanbul: İstanbul Mülkiyeliler Vakfı Yayınları.

YILMAZ, Osman, (Nisan, 1996), "Enflasyon -Vergi ve İşletmeler" Yaklaşım Dergisi, Sayı:40, ss.87-93.

YÜKSEL, Ahmet, (Mayıs, 1982-II), "A.B.D.'nde Yerine Koyma (İkame) Maliyeti Muhasebesinin Tarihsel Gelişimi", Muhasebe Enstitüsü Dergisi, Yıl:8, Sayı:28, s.13-17.

YÜKSEL, Ahmet, (1985), Enflasyon Muhasebesi (Fiyat Artışlarının Finansal Tablolara Yansıtan Muhasebe Modelleri), İstanbul.

YÜKSEL, Ahmet, (1997), Enflasyon Muhasebesi, İstanbul: Literatür yayıncılık. ■